

Inhoudsopgave

Voorwoord

Hst 1 Positionering en methodologie

- 1.1 Aanleiding tot dit onderzoek
- 1.2 Probleemstelling
- 1.3 Vraagstelling
- 1.4 Doelstelling
- 1.5 Positionering van het onderzoek
 - 1.5.1 Praktisch-theologisch
 - 1.5.2 Praktisch
 - 1.5.3 Theologisch
- 1.6 Uitvoering van het onderzoek
 - 1.6.1 Literatuuronderzoek
 - 1.6.2 Empirisch, kwalitatief onderzoek
 - 1.6.3 Individuele open interviews
 - 1.6.4 Selectie respondenten
 - 1.6.5 Positie onderzoeker
 - 1.6.6 Validiteit en betrouwbaarheid
 - 1.6.7 Ethische overwegingen
 - 1.6.8 Analyse van de data
- 1.7 Terreinafbakening
 - 1.7.1 Reformatorische kerken
 - 1.7.2 Ambtsdragers
 - 1.7.3 Aanverwant onderzoek
- 1.8 Opbouw van deze studie
 - 1.8.1 Deel 1 – Inleiding, introductie, conceptuele verkenning en verantwoording
 - 1.8.2 Deel 2 – Theoretisch onderzoek
 - 1.8.3 Deel 3 – Tussentijds resume op grond van theoretische verkenning
 - 1.8.4 Deel 4 – Empirisch onderzoek
 - 1.8.5 Deel 5 – Beantwoording onderzoeksvragen, conclusies en aanbevelingen

Hst. 2 De cultureel-maatschappelijke context

- 2.1 Inleiding
- 2.2 Breed maatschappelijke ontwikkelingen
- 2.3 Invloeden van de brede maatschappelijke ontwikkelingen op de kerkelijke context
 - 2.3.1 Secularisatie
 - 2.3.2 Leiderschap en gezag
 - 2.3.3 Individualisering en de-institutionalisering
 - 2.3.4 Subjectivering en authenticiteit
 - 2.3.5 Differentiatie
 - 2.3.6 Rendementsdenken
 - 2.3.7 Democratisering

- 2.3.8 Digitalisering en internationalisering
- 2.4 Probleemvelden
 - 2.4.1 Ontmythologisering of positionering van het ambt?
 - 2.4.2 Ambt of persoon?
 - 2.4.3 Natuurlijke gaven of ontwikkeling van gaven?
 - 2.4.4 Autoriteit en gezag hebben of verdienen?
 - 2.4.5 Marktwerking en ondernemerschap in de kerk of trouw aan de kerk?
 - 2.4.6 Het bijzonder ambt of het ambt aller gelovigen?
 - 2.4.7 De lokale gemeente of bureaucrativering in de kerk?
- 2.5 De invloeden van de maatschappelijke ontwikkelingen op de interactie tussen leiders en volgers in de Gereformeerde Kerken - casestudy
- 2.6 Afsluiting en voorlopige conclusies

Hst. 3 Ambtstheologie in de reformatorische kerken (toegespitst op de relatie tussen ambtsdrager en gemeente)

- 3.1 Inleiding
- 3.2 De kerkelijke gemeente
 - 3.2.1 Bijbels-theologisch
 - 3.2.1.1 De gemeente in de Bijbel
 - 3.2.1.2 Bijbelse metaforen
 - 3.2.1.2.1 De gemeente als lichaam van Christus
 - 3.2.1.2.2 De kerk als moeder
 - 3.2.1.3 Het wezen van de kerk
- 3.3 Het ambt in de reformatorische kerken i.r.t. de relatie tussen ambt en gemeente
 - 3.3.1 Inleiding
 - 3.3.2 Bijbels-theologisch
 - 3.3.3 Historisch-theologisch
 - 3.3.3.1 De vroegchristelijke kerk
 - 3.3.3.2 De Reformatie
 - 3.3.3.3 De Nadere Reformatie
 - 3.3.3.4 Kerkelijk leiderschap vanaf 1795
- 3.4 De ambtstheologie in de reformatorische kerken in de 21^e eeuw
 - 3.4.1 Inleiding
 - 3.4.2 Contouren van een ambtstheologie binnen de reformatorische kerken
- 3.5 Probleemvelden
 - 3.5.1 Probleemvelden m.b.t. de onderlinge verhouding tussen ambtsdrager(s) en gemeente en ambtsdragers onderling
 - 3.5.1.1 Onduidelijkheid over de positie van het ambt
 - 3.5.1.2 Bijzonder ambt of ambt aller gelovigen?
 - 3.5.1.3 Ambt of charisma?
 - 3.5.1.4 Christusrepresentatie of niet?
 - 3.5.1.5 Het ambt van boven of van beneden?
 - 3.5.1.6 Ambt of dienst
 - 3.5.1.7 (Vol)macht en gezag
 - 3.5.1.8 Clerus en leken

- 3.5.2 Probleemvelden m.b.t. de persoon van de ambtsdrager
 - 3.5.2.1 Personalisering
 - 3.5.2.2 Professionalisering
 - 3.5.2.3 Eenhoofdig leiderschap of gedeeld leiderschap?
- 3.5.3 Probleemvelden m.b.t. de ambten binnen de kerkelijke gemeente
 - 3.5.3.1 Veranderende visies op het ambt
 - 3.5.3.2 Uiteenlopende visies op het ambt
 - 3.5.3.3 Het aantal ambten binnen de gemeente
 - 3.5.3.4 Hoogkerkelijk of laagkerkelijk?
 - 3.5.3.5 'Heilige vergadering' of 'club'?
 - 3.5.3.6 Lokale vrijheid of kerkelijke gemeenschap?
 - 3.5.3.7 Missionaire context versus institutionalisering
 - 3.5.3.8 Oecumenisch verlangen
 - 3.5.3.9 Gemeenteopbouw
- 3.6 Afsluiting en voorlopige conclusies

Hst. 4 Leiderschapstheorie

- 4.1 Inleiding
- 4.2 Historische ontwikkeling leiderschap en management
- 4.3 Definiëring van leiderschap
- 4.4 Leiderschap in de 21^e eeuw: waar staan we nu?
- 4.5 Christelijk leiderschap
 - 4.5.1 De Bijbel als bron voor christelijk leiderschap
 - 4.5.2 Christelijk leiderschap op grond van de leiderschapstheorie
 - 4.5.3 Christelijk leiderschap buiten de kerk
 - 4.5.4 Spiritueel, geestelijk of religieus leiderschap
- 4.6 Leiderschap in de kerk
 - 4.6.1 Twee spannende voorvragen
 - 4.6.2 De korte geschiedenis van kerkelijk leiderschap
 - 4.6.3 Wat is kerkelijk leiderschap?
 - 4.6.4 Onderzoeken naar kerkelijk leiderschap
 - 4.6.4.1 (Rol)opvatting en bevoegdheid in relatie tot leiderschap
 - 4.6.4.2 Leiderschapsstijlen
 - 4.6.4.3 Competenties
 - 4.6.4.4 Professionaliserings- en coachingsbehoeften
 - 4.6.4.5 Missionaire uitdagingen
- 4.7 Probleemvelden
 - 4.7.1 Openheid of eigenheid?
 - 4.7.2 Crisismanagement of transformationeel en dienend leiderschap?
 - 4.7.3 Dienen of leiden?
 - 4.7.4 Roeping of selectie op leiderschapskwaliteiten?
 - 4.7.5 Alleen of samen?
 - 4.7.6 Macht of gezag?
 - 4.7.7 Hiërarchisch of gedeeld en/of gespreid leiderschap?
 - 4.7.8 Structuur of cultuur?

- 4.7.9 Rijnlands of Angelsaksisch?
- 4.7.10 Tijdloos of contextbepaald?
- 4.7.11 De kerk als (maatschappelijke) organisatie, organisme of dynamische configuratie?
- 4.8 Afsluiting en voorlopige conclusies

Hst. 5 Tussentijds resume n.a.v. de theoretische verkenning

- 5.1 Onderzoeksvraag 1
- 5.2 Onderzoeksvraag 2
- 5.3 Onderzoeksvraag 3
- 5.4 Onderzoeksvraag 4
- 5.5 Onderzoeksvraag 5
- 5.6 Resumerend

Hst. 6 Beschrijving empirisch onderzoek

- 6.1. Inleiding
- 6.2 Deelvraag 1 – Cultureel-maatschappelijke invloeden
 - 6.2.1 Ontwikkelingen die het ambt raken
 - 6.2.2 Het ambt in crisis
 - 6.2.3 Omgang met cultureel-maatschappelijke invloeden
 - 6.2.4 Samenvattende beantwoording deelvraag 1
- 6.3 Deelvraag 2 – Ambtstheologie
 - 6.3.1 Definiering ambt van predikant
 - 6.3.2 Definiering ambt van ouderling
 - 6.3.3 Ambtstheologische beginselen
 - 6.3.4 Hiërarchie tussen ambtsdragers vanuit het perspectief van de ouderling
 - 6.3.5 Hiërarchie tussen ambtsdragers vanuit het perspectief van de predikant
 - 6.3.6 Kerkenraad
 - 6.3.7 Beleving van het ambt
 - 6.3.8 Bijzonder ambt versus algemeen ambt
 - 6.3.9 Christusrepresentatie
 - 6.3.10 Samenvattende beantwoording deelvraag 2
- 6.4 Deelvraag 3 – Leiderschapstheorie
 - 6.4.1 Geestelijk leiderschap
 - 6.4.2 Dienend leiderschap
 - 6.4.3 Ambt of dienst?
 - 6.4.4 Leiderschapsvraagstukken
 - 6.4.5 Persoon en ontwikkeling van de leider
 - 6.4.6 Instrumenten voor de respondenten
 - 6.4.7 Samenvattende beantwoording deelvraag 3
- 6.5 Deelvraag 4 – Verbinding tussen ambtstheologie en leiderschapstheorie
 - 6.5.1 Eerder opgedane leiderschapsinzichten
 - 6.5.2 Toepassing leiderschapstheoretische inzichten in de kerkelijke context
 - 6.5.3 Gezag en ambt
 - 6.5.4 Samenvattende beantwoording deelvraag 4

- 6.6. Deelvraag 5 – Inhoudelijke schuurplekken en overeenkomsten tussen ambtstheologie en leiderschapstheorie
 - 6.6.1 Ontologische kernvraag
 - 6.6.2 Samenvattende beantwoording deelvraag 5
- 6.7 Afsluitend

Hst. 7 Slotbeschouwing

- 7.1 Inleiding
- 7.2 Reflectie
- 7.3 Beantwoording deelvragen
- 7.4. Beantwoording centrale onderzoeksvraag
- 7.5 Conclusies
- 7.6 Aanbevelingen voor verder onderzoek
- 7.7. Summary (in Engels)

Literatuurlijst